

מְעוֹל, זֶה סְמוּךְ פִּנְגָד זֶה, (וְהָרִי פִרְשׁוֹת) אֵל שְׂדֵי. (שם) כִּי פִעַל אָדָם יִשְׁלָם לוֹ, הָרִי אָדָם הוֹלֵךְ בְּעוֹלָם הַזֶּה וְעוֹשֶׂה מַעֲשֵׂיו וְחוֹטֵא לְפָנַי רְבוּנוֹ, אוֹתוֹ מַעֲשֶׂה תְלוּי עֲלָיו לְשִׁלָּם לוֹ דִין. זֶהוּ שְׁכָתוּב כִּי פִעַל אָדָם יִשְׁלָם לוֹ, אוֹתוֹ מַעֲשֶׂה יִשְׁלָם לוֹ.

וְעַם כָּל זֶה - אִם יִשִּׁים אֲלָיו לְבוֹ. פִּינּוֹן שֶׁהָאָדָם שָׁם לְבוֹ וּרְצוֹנוֹ לְשׁוּב לְפָנַי רְבוּנוֹ, אִזּוֹ אֵל אֱלֹהֵי הַרְוַחַת רִחוּ וּנְשַׁמְתוּ אֲלָיו יֶאֱסֹף לְהַצָּר בְּצָרָר הַחַיִּים, וְלֹא מִשְׁאִיר נִפְשׁוֹ בַּחוּץ לְהַדוֹן בְּדִין אַחֵר.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, דְּבַר זֶה סוּד (אחרא) הוּא בְּדִינִים הַנִּסְתָּרִים שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. כִּי פִעַל אָדָם יִשְׁלָם לוֹ, לְהַדוֹן בְּדִינוֹ, וּבְאוֹתָם מַעֲשִׂים שֶׁאָדָם עוֹשֶׂה בְּעוֹלָם הַזֶּה וּמַעֲלֵהוּ לְהַדוֹן פִּמַּעֲשָׂיו, וְיֵאבֵד מִהָעוֹלָם. מַה כְּתוּב אַחֲרָיו? מִי פִקֵּד עֲלָיו אֲרָצָה וּמִי שָׁם תִּבְל כְּלָה. מִי פִקֵּד עֲלָיו אֲרָצָה - זֶהוּ אַחֲרָיו שְׂגוּאֵל אוֹתוֹ. וּמִי שָׁם תִּבְל כְּלָה - שְׂבוּנָה בֵּית וּבִנְיָה בְּנִין עוֹלָם וְתִקּוּן וְיִשׁוּב. מַה כְּתוּב אַחֲרָיו? אִם יִשִּׁים אֲלָיו לְבוֹ. אָדָם זֶה שֶׁצָּוָה עֲלָיו לְבָנוֹת בְּנִין, צָרִיף לְכוּן לֵב וְרָצוֹן אֵל אוֹתוֹ הַמֵּת. מִכָּאן, אָדָם שָׂבָא עַל אוֹתָהּ אִשָּׁה בְּשִׁבִיל יָפִי וְתֵאָנָה שְׁלוֹ, הָרִי בְּנִין עוֹלָם לֹא נִבְנָה, שֶׁהָרִי רָצוֹן וְלֵב לֹא הִתְפַּוֵּן אֵל הַמֵּת.

וּמִשׁוּם כִּף כְּתוּב אִם יִשִּׁים אֲלָיו לְבוֹ, בְּרָצוֹן הִלֵּב שִׁיכְנוֹן אֲלָיו, אִזּוֹ רִחוּ וּנְשַׁמְתוּ אֲלָיו יֶאֱסֹף, וְנִמְשָׁף אֲלָיו לְהַבְנוֹת בְּעוֹלָם הַזֶּה. מַה כְּתוּב אַחֲרָיו? יִגּוּעַ כָּל בֶּשֶׂר יֶחֱד וְאָדָם עַל עֵפֶר יוֹשֵׁב. יִגּוּעַ כָּל בֶּשֶׂר יֶחֱד - אוֹתוֹ גּוּף יְבֻלָּה בְּעֵפֶר וְכָל אוֹתוֹ בֶּשֶׂר. וְעַכְשָׁו אָדָם עַל עֵפֶר יוֹשֵׁב. הָרִי הַתְּחַדְדוֹת הַבְּנִין כִּמְקַדָּם, וְיִשׁוּב עַל עֵפֶר שֶׁל בְּנִין

וְאֵל זוֹעֵם בְּכָל יוֹם. וְשְׂדֵי מַעוֹל, דָּא סְמִיךְ לְקַבְּלָא דָּא, (וְהָא אוּקְמוּהָ) אֵל שְׂדֵי. (איוב לד) כִּי פוֹעֵל אָדָם יִשְׁלָם לוֹ, הָא בַר נֶשׁ אֲזִיל בְּהָאֵי עֲלֵמָא, וְעַבִּיד עֲבִידתּוּי וְחִטֵּי קָמִי מְאָרִיָּה, הֵהוּא עוֹבְדָא תְלוּיָא עֲלֵיָּה, לְשִׁלָּמָא לִיָּה דִינָא, הֵהוּא הוּא דְכָתִיב כִּי פוֹעֵל אָדָם יִשְׁלָם לוֹ, הֵהוּא עוֹבְדָא יִשְׁלָם לוֹ.

וְעַם כָּל דָּא, אִם יִשִּׁים אֲלָיו לְבוֹ, פִּינּוֹן דְּבַר נֶשׁ שְׁוִי לְבִיָּה וּרְעוּתִיָּה לְאַתְבָּא קָמִי מְאָרִיָּה, כְּדִין אֵל אֱלֹהֵי הַרְוַחַת רִחוּ וּנְשַׁמְתוּ אֲלָיו יֶאֱסֹף לְאַתְצָרָא בְּצָרוּרָא דְחַיִּי, וְלֹא שְׂבִיק לְנַפְשִׁיָּה לְבַר, לְאַתְדָּנָא בְּדִינָא אַחֲרָא.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, הָאֵי מְלָה רְזָא (אחרא) הוּא, בְּדִינִין טְמִירִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא. כִּי פוֹעֵל אָדָם יִשְׁלָם לוֹ, לְאַתְדָּנָא בְּדִינִיָּה, וּבְאִינוֹן עוֹבְדִין דְּבַר נֶשׁ עַבִּיד בְּהָאֵי עֲלֵמָא, וְסִלִּיק לִיָּה לְאַתְדָּנָא כְּעוֹבְדוּי, וְיִתְאַבִּיד מַעֲלֵמָא, מַה כְּתִיב בְּתַרִּיָּה, מִי פִקֵּד עֲלָיו אֲרָצָה וּמִי שָׁם תִּבְל כְּלָה. מִי פִקֵּד עֲלָיו אֲרָצָה, דָּא הוּא אַחוּהָ דְפָרִיק לִיָּה. וּמִי שָׁם תִּבְל כְּלָה, דְּבִאֲנֵי בֵּיתָא, וּבְנֵי בְנִיִּין עֲלֵמָא, וְתִקּוּנָא וְיִשׁוּבָא. מַה כְּתִיב בְּתַרִּיָּה, אִם יִשִּׁים אֲלָיו לְבוֹ. הָאֵי בַר נֶשׁ דְּפָקִיד עֲלֵיָּה לְמַבְנֵי בְנִינָא, בְּעֵי לְכוּנָא לְבָא וּרְעוּתָא לְגַבִּיָּה דֵּהֵהוּא מִיתָא. מִכָּאן, בַּר נֶשׁ דְּאֲתִי עַל הֵהוּא אֶתְתָּא, בְּגִין שְׁפִירוֹ וְתִיאֻבְתָּא דִּילָּה, הָא בְּנִיִּין עֲלֵמָא לֹא אֶתְבְּנִי, דֵּהֵא רְעוּתָא וְלְבָא לֹא אֶתְכְּוִוֵן לְגַבִּי מִיתָא.

וּבְגִין כִּף כְּתִיב, אִם יִשִּׁים אֲלָיו לְבוֹ, בְּרְעוּתָא דְלְבָא דִּיכוּוִין לְגַבִּיָּה, כְּדִין רִחוּ וּנְשַׁמְתוּ אֲלָיו יֶאֱסֹף, וְאַתְמַשָּׁף גַּבִּיָּה, לְאַתְבְּנָאָה בְּהָאֵי עֲלֵמָא, מַה כְּתִיב בְּתַרִּיָּה, יִגּוּעַ כָּל בֶּשֶׂר יֶחֱד וְאָדָם עַל עֵפֶר יוֹשֵׁב, יִגּוּעַ כָּל בֶּשֶׂר יֶחֱד, הֵהוּא גּוּפָא יְתַבְלִי בְּעֵפְרָא, וְכָל הֵהוּא בְּשָׂרָא.